

Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium
Verruiming vaargeul

Reactie Bevoegd Gezag

**Zienswijzen ontwerp-uitvoeringsbesluiten
Verruiming vaargeul Westerschelde**

april 2009

Versie 2.0

Colofon

Uitgegeven door: Project Verruiming Vaargeul

Informatie:	<i>Kirsten Beirinckx</i>	<i>Harm Verbeek</i>
Telefoon:	+32 3 222 08 81	+31 118 622 629
	+32 473 96 40 30	+31 6 5268 8240
Fax:	+32 3 231 20 62	+31 118 622 999

Uitgevoerd door: Kirsten Beirinckx, Harm Verbeek

Opmaak: Harm Verbeek

Datum: April 2009

Status: definitief

Versienummer: 2.0

Inhoudsopgave

.....

Inhoudsopgave 3

Voorwoord 4

1 Herhaalde zienswijzen 5

2 Zienswijzen op onderzoek 7

2.1 Zienswijzen op eerder gepubliceerd onderzoek 7

2.2 Zienswijzen op recent gepubliceerd onderzoek 11

3 Vergunningaanvragen 13

4 Ontwerp-uitvoeringsbesluiten 15

4.1 Alle ontwerp-uitvoeringsbesluiten 15

4.2 Ontwerp-beschikking Ontgrondingenwet 16

4.3 Ontwerp-beschikking Wet beheer rijkswaterstaatswerken 17

4.4 Ontwerp-beschikking Natuurbeschermingswet 1998 19

4.5 Ontwerp-ontheffing Flora- en faunawet 26

Bijlage 1: Advertentie Inspraak ontwerp-Uitvoeringsbesluiten 28

Bijlage 2: Lijst met insprekers 30

Bijlage 3: Referentielijst 31

Voorwoord

.....

Op 12 december 2008 publiceerde de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat de ontwerp-uitvoeringsbesluiten Verruiming vaargeul Westerschelde. In de periode van 15 december 2008 tot en met 25 januari 2009 hebben de ontwerp-beschikkingen samen met de vergunningaanvragen ter inzage gelegen (zie bijlage 1). Het betreft de ontwerp-beschikkingen op grond van de Ontgrondingenwet, de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet. Door vier insprekers werden hierop zienswijzen ingediend. De zienswijzen zijn gebundeld in het Rapport 090401 Bundeling Zienswijzen.

In de Reactie Bevoegd Gezag wordt ingegaan op de zienswijzen. Dit gebeurt op een geclusterde wijze, waarbij vragen over vergelijkbare onderwerpen bijeen gezet zijn voor beantwoording. In bijlage 2 is een overzicht gegeven van de insprekers. Vaak wordt verwezen naar het Tracébesluit van juli 2008, het Milieueffectrapport van oktober 2007 en onderliggende documenten. In bijlage 3 is hiervoor een referentielijst opgenomen.

In een aantal zienswijzen werd verwezen naar een eerdere inspraak-reactie die ingediend werd naar aanleiding van de Startnotitie / Kennisgeving of het Ontwerp-Tracébesluit / Milieueffectrapport. Als reactie hierop wordt verwezen respectievelijk naar de Antwoordnota Startnotitie / Kennisgeving van augustus 2006 en de Nota van Antwoord OTB / MER van juli 2008. Op deze zienswijzen volgt in dit verband dan ook geen inhoudelijk antwoord.

1 Herhaalde zienswijzen

Enkele zienswijzen met betrekking tot het Ontwerp-Tracébesluit / Milieueffectrapport zijn opnieuw ingebracht, waarbij soms aanvullende vragen gesteld zijn. Hieronder treft u de reacties op dergelijke zienswijzen.

..... *"Het natuurlijk verloop van de rivier respecteren" had als nul-alternatief moeten worden opgenomen. "Geen stortingen noodzakelijk" is dan het Meest Milieuvriendelijke Alternatief. (nr. 1)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 9).

..... *Door de verruiming zal de veiligheid voor de scheepvaart verminderen. (nr. 1)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg.14).

..... *Door de verruiming zal bedrijfsterrein van inspreker vaker onder water komen te staan. Dit wordt versterkt door de golfslag van passerende schepen. (nr. 1)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 12).

..... *In de analyses is er sprake van meer containervaart, maar een vermindering van ander transport over de Westerschelde. Dit klopt niet met wereldwijde autonome ontwikkelingen. (nr. 1)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 17).

..... *De ontwikkeling van voorhavens en de mogelijkheden van Rotterdam zijn onvoldoende onderzocht om als alternatief te kunnen dienen. Antwerpen is een regiohaven, waarvoor alleen schepen met beperkte diepgang nodig zijn. (nr. 1)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 17).

..... *Het doorlopend gebruik (24 uur per dag) van de vaargeul maakt de bedrijfsvoering van inspreker moeilijk en deels onmogelijk. (nr. 1)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 15).

..... *Door het project zal inspreker schade lijden. Inspreker wil vooraf zekerheid over het niet onder water zetten van zijn bedrijfsterrein of bedrijfsverplaatsing financieel voorzien. (nr. 1)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 30).

..... *De adviezen van het onafhankelijke expertteam zijn niet openbaar gemaakt. Voor een goede belangenbehartiging is publicatie echter wel wenselijk. (nr. 2)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 9).

..... *De natuurherstelprojecten uit de Ontwikkelingsschets zijn onterecht opgenomen als onderdeel van de autonome ontwikkeling, want de uitvoering van deze projecten is nog lang niet zeker. (nr. 2, 4)*
Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 7).

.....De cumulatieve effecten worden op verkeerde aannames beoordeeld. Alle kleine negatieve effecten moeten worden meegenomen. Zo worden eerdere projecten als onderdeel van de autonome negatieve trend niet beoordeeld. (nr. 2)

Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 21).

.....Flexibel storten is ten onrechte meegenomen als mitigerende maatregel. (nr. 2, 4)

In de Nota van Antwoord is een reactie gegeven op "Flexibel storten hoort niet thuis bij de projectalternatieven, maar is een autonome ontwikkeling. Het nulplusalternatief is het beste voor het systeem." (pg. 8). In aanvulling hierop wordt gesteld dat het systeem van flexibel storten ontwikkeld is in het kader van het onderzoek ten behoeve van de verruiming van de vaargeul. In de huidige vergunning voor het onderhoud van de vaargeul (afgegeven in 2006) is dit dan ook niet opgenomen.

.....Flexibel storten hoort niet thuis bij de projectalternatieven, maar is een autonome ontwikkeling. Het nulplusalternatief is het beste voor het systeem. (nr. 4)

Hiervoor wordt verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 8).

2 Zienswijzen op onderzoek

2.1 Zienswijzen op eerder gepubliceerd onderzoek

Ook zijn er zienswijzen ingediend op het onderzoek dat eerder in het kader van het Ontwerp-Tracébesluit gepubliceerd is. Op deze zienswijzen wordt hieronder gereageerd.

.....De effecten van hogere waterstanden zullen als gevolg van de verruiming groter worden en kunnen alleen genivelleerd worden als gelijktijdig ontpolderd wordt. Ontpoldering is een voorwaarde om de verruiming te kunnen realiseren zonder dat het bedrijf van inspreker schade wordt toegebracht. (nr. 1)

Het milieueffectonderzoek geeft geen aanknopingspunten voor de stelling dat het bedrijfsterrein van de inspreker vaker onder water komt te staan. De effecten van het voorkeursalternatief voor de verruiming op de waterstanden blijken in alle gevallen beperkt te zijn (bij gemiddeld hoogwater 1 cm of minder met een maximale waarde van 2 cm, zie Milieueffectrapport, pg. 145 e.v.). In het Milieueffectrapport is vastgesteld dat er geen negatieve, maar zelfs positieve effecten op de natuur van het gekozen alternatief te verwachten zijn. Compenserende natuurmaatregelen zijn daarom niet nodig. De ontpoldering waarop de inspreker doelt, vloeit niet voort uit een compensatieopgave, maar uit een autonome opgave tot natuurherstel voor de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe.

.....De fysische effecten van het natuurproject Hedwige- en Prosperpolder zijn ten onrechte meegewogen in de effectbeoordeling. Hierdoor zijn de potentieel negatieve effecten van een verhoogde getijenergie als gevolg van de verruiming zonder het bedoelde natuurherstelproject niet beoordeeld. (nr. 2)

Dat de fysische effecten van de realisering van het natuurherstelproject Prosper- en Hedwigepolder zijn meegewogen, vloeit voort uit de aanduiding van dit project als autonome ontwikkeling. De fysische effecten van dit natuurproject op de effecten van de verruiming zijn zeer beperkt. Ook in het theoretische geval dat dit project niet zou worden gerealiseerd, leidt dat niet tot andere uitkomsten van de effectbeoordeling voor de verruiming. Voor wat getijenergie betreft, ondersteunt het MOVE-onderzoek dat er geen toename van de stroomsnelheden is waargenomen na de vorige verruiming.

.....Voor een juiste voorstelling van zaken hadden autonome ontwikkelingen meegenomen moeten worden in de effectbeschrijving, niet alleen bij de effectbeoordeling. (nr. 2)

In het Milieueffectrapport wordt voor de verschillende disciplines telkens een overzicht gegeven van de effecten die gepaard gaan met de autonome ontwikkeling.

.....Onzekerheden over de juistheid van de resultaten, die samen hangen met structurele beperkingen van modellen, kunnen alleen

verminderd worden door de modellen zelf structureel te verbeteren, niet door het aanbrengen van marges. (nr. 2)

Met betrekking tot de onzekerheden en kennisleemten kan worden gesteld dat in het onderzoek is gebruik gemaakt van de combinatie van numerieke "state of the art"-modellen en expert judgement. Het is echter inherent aan een complex systeem zoals dat van de Westerschelde dat rond de voorspelling onzekerheden aanwezig zijn. De invloed van events, die zowel voor de morfologie als de ecologie van belang zijn en die niet te voorspellen zijn, speelt daarbij een belangrijke rol. De alhier gehanteerde manier biedt garantie op het zo goed mogelijk voorspellen van ontwikkelingen op de korte (2015) en langere (2030) termijn. De voorspellingen zijn omringd door een marge, welke door de deskundigen in de verschillende rapporten is aangegeven. Deze marge rond de te verwachten effecten betekent niet dat niet de vereiste zekerheid kan geboden worden dat er geen schadelijke gevolgen voor de natuurlijke kenmerken van de gebieden zullen optreden. In het Milieueffectrapport en de Passende Beoordeling is bij de beoordeling van de (negatieve) effecten steeds uitgegaan van het slechtst mogelijke scenario. Zo kan wel degelijk een uitspraak gedaan worden over de maximale omvang van de effecten van het project verruiming op de korte en langere termijn.

..... Verwijzing naar uitwijkmogelijkheden in andere gebieden en de landelijke staat van instandhouding sluit aantasting van de instandhoudingsdoelen van de Westerschelde niet uit. (nr. 2)

Zoals aangegeven in de Passende Beoordeling (pg. 100) en het Milieueffectrapport (pg. 178), is er sprake van een tijdelijk effect op enkele vogelsoorten. In de analyse zijn er twee processen, die gelijktijdig spelen, volgens het slechtst mogelijke scenario beoordeeld:

- er is een reactie van het systeem op de plotselinge verandering in stroomsnelheid en waterstand door het in één keer aanbrengen van een andere bodem in de modelberekeningen. In de werkelijkheid zal de bodem door de aanleg van de verruimde vaargeul geleidelijk (over een periode van 2 jaar) veranderen als gevolg waarvan de voorspelde veranderingen kleiner zullen zijn;
- door het storten op plaatranden zal op de middellange termijn geschikt foerageergebied ontstaan, omdat door de plaatrandstortingen laagdynamisch gebied wordt gecreëerd.

Tijdelijke effecten als gevolg van de uitvoering van de verruiming zijn in de Passende Beoordeling als niet significant aangemerkt omdat de landelijke staat van instandhouding van de betreffende soorten;

- a. niet ongunstig is;
- b. er voldoende tijdelijke uitwijkmogelijkheden in de omgeving (Oosterschelde) zijn.

In het doelendocument van LNV zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor soorten geformuleerd op het niveau van de zuidwestelijke Delta. Dat wil zeggen dat tijdelijke uitwijk naar andere gebieden binnen de Delta geen afbreuk doet aan de instandhoudingsdoelstellingen.

Overigens vloeit de mogelijkheid tot lichte tijdelijke effecten op bepaalde foeragerende vogelsoorten voort uit de modelberekeningen uit het Milieueffectrapport. Op basis van het detailonderzoek ten behoeve van de concrete randvoorwaarden van de stortstrategie, in

combinatie met het Protocol voorwaarden voor flexibel storten, komt naar voren dat zelfs deze tijdelijke effecten kunnen worden voorkomen door de specie strikt langs de plaatranden te storten op de wijze zoals beschreven is in de nota Plaatrandstortingen (pg. 14-15: “voor geen van de relevante vogelsoorten zal de voorgestelde stortstrategie voor 2015 tot negatieve effecten leiden”). Verder wordt opgemerkt dat deze tijdelijke effecten logischerwijze voortvloeien uit de modelmatige aanname in het Milieueffectrapport dat bij uitvoering van de verruiming eerst wordt gebaggerd en pas daarna wordt gestort. In de praktijk gebeuren beide uiteraard nagenoeg gelijktijdig.

..... Effecten hadden beoordeeld moeten worden op het niveau van (deel)habitats in de ecologische zones, niet enkel voor de hele Westerschelde. (nr. 2)

Effectvoorspellingen van de verruiming zijn, als gevolg van het schaalniveau waarop de werken worden uitgevoerd, logischerwijs gedaan op het systeem van de Westerschelde. Alléén op dit niveau kan worden beoordeeld of en in hoeverre de verruiming een effect teweeg kan brengen op het voortbestaan van het meergeulenstelsel, zijnde de belangrijkste graadmeter voor de instandhouding van het natuurlijke systeem van het estuarium. Alleen procesveranderingen op het schaalniveau van de Westerschelde zijn relevant voor de beoordeling van de vraag of de natuurlijke kenmerken van het systeem door de verruiming kunnen worden aangetast. Lokale veranderingen in habitats zijn géén goede maatstaf omdat zij:

- a. niets zeggen over de waarde van het natuurlijk systeem van de Westerschelde als totaliteit; en
- b. veranderingen mogen, en zelfs moeten kunnen, ondergaan als onderdelen van een dynamisch ecologisch systeem van het Schelde-estuarium, waarin veranderingen inherent zijn aan het systeem en daarvan mede de natuurlijke waarden bepalen. Het is niet bepalend als plaatselijk schor of slik verdwijnt als per saldo op het schaalniveau van de Westerschelde de natuurwaarden in kwantiteit en in kwaliteit er niet op achteruit gaan.

De Passende Beoordeling werd uitgevoerd conform de in de Habitatrichtlijn gedefinieerde habitattypes die voorkomen in de Westerschelde, waarbij specifiek aandacht werd besteed aan de door inspreker aangehaalde onderscheiden “ecologische zones”: binnen het onderdeel kwaliteit habitattypes in de Passende Beoordeling (pg. 61 e.v.) werd zowel de zout/brak verhouding meegenomen, als de oppervlakte hoog- en laagdynamisch.

..... Aantasting van de natuurlijke kenmerken van de Westerschelde op de langere termijn kan niet uitgesloten worden als gevolg van de beperkte tijdshorizon van de effectvoorspelling. (nr. 2)

De effecten van het project zijn in het Milieueffectrapport beoordeeld tot en met het jaar 2030. Er is een onderscheid gemaakt tussen de korte termijn (tot en met 2015) en de langere termijn (tot en met 2030).

..... Het Milieueffectrapport en de Passende Beoordeling gaan voorbij aan de negatieve effecten van plaatrandstortingen op de hoogteligging van de achterliggende platen. (nr. 2)

Er zal niet gestort worden op de platen zelf, maar langs de platen, in het diep en ondiepwater. Op basis van de resultaten van de stortproef bij Walsoorden is in het Milieueffectrapport onderzocht of dit voor de locaties Hoge Platen en Rug van Baarland, door de vergelijkbare omstandigheden, toepasbaar is. Uit de resultaten van het zeer intensieve morfologische en ecologische monitoringprogramma uitgevoerd bij de stortproef bij de Plaat van Walsoorden, blijkt dat de vooropgestelde doelstellingen gehaald worden en dat er geen significante negatieve effecten optraden. Tevens blijkt uit de opvolging van de stortproeven bij Walsoorden dat geen verandering in trends is vastgesteld inzake ophoging van de achterliggende plaat.

.....De voorgenomen ingreep is niet getoetst aan de 'Sense of Urgency' wateropgave Westerschelde. (nr. 2)

In Milieueffectrapport en Passende Beoordeling is de voorgenomen maatregel getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen zoals opgenomen in het ontwerp-aanwijzingsbesluit, waarin de 'sense of urgency' voor wat betreft het herstel van de natuurwaarden is verwerkt. Opgemerkt wordt dat de terminologie inderdaad niet expliciet is aangegeven in de rapporten, maar dat bij de beoordeling wel degelijk getoetst is aan deze instandhoudingsdoelstellingen.

.....De effecten van de verruiming op de aanslibbing van het haventje en het voorliggende schor en slik ter hoogte van de Hedwigepolder werden niet nader onderzocht. Door de verruiming van de vaargeul zal het haventje met toegangsgeul, gelegen aan de Lignestraat, aan de noordoostzijde van de Hertogin Hedwigepolder dichtslibben waardoor het water uit de achterliggende Hedwigepolder niet goed kan worden afgevoerd. Hierdoor verwacht de eigenaar schade te lijden. (nr. 3)

Het betreffende haventje ligt aan de noordkant van de uitwateringssluis en is ongeveer 35 bij 25 meter groot. De diepte varieert van circa 1,0 tot 1,50 meter boven NAP bij de kade die op circa 3 meter boven NAP ligt. De diepte van de afvoergeul is circa 1 meter beneden NAP. Uit het Milieueffectrapport (pg 143 e.v.) blijkt dat de autonome ontwikkeling in de waterstanden ten gevolge van de zeespiegelstijging tot 2030 veruit de meeste veranderingen geeft in de waterstanden, namelijk circa 14 cm. De verruiming zelf zorgt in de verschillende uitvoeringsvarianten voor maximaal 2 cm extra verschil in de gemiddelde waterstanden. Vanuit die optiek is het dus niet te verwachten dat ten gevolge van de verruiming de haven, de toegangsgeul en het voorliggende slik en schor dichtslibben en de afvoer vanuit de achterliggende polder zal worden belemmerd. Als er al extra aanslibbing plaats zal vinden is dit voornamelijk te wijten aan de effecten van de zeespiegelstijging. Vandaar dat het Milieueffectrapport concludeert dat er geen significante effecten op de slibdynamiek zijn te verwachten en dat de verruiming geen aanleiding geeft tot verhoging van de aanslibbing van de havens in de Westerschelde.

Met betrekking tot de opmerking van inspreker dat het haventje niet specifiek in het Milieueffectrapport is meegenomen wordt opgemerkt dat het slik voor het haventje wél is meegenomen in de simulaties, maar dat de afmetingen van het haventje dermate klein zijn dat het in het model niet is meegenomen.

2.2 Zienswijzen op recent gepubliceerd onderzoek

.....De gevolgen van verschillen in sedimentsamenstelling voor en na de plaatrandstortingen zijn niet onderzocht noch beoordeeld. (nr. 2)
Er zal niet gestort worden op de platen zelf, maar langs de platen, in het diep en ondiepwater. Daarbij zal geen grover sediment op de platen terecht komen. Het feit dat op de toekomstige stortlocaties langs plaatranden (in het diep en ondiepwater) momenteel een fijnere sedimentsamenstelling hebben, geeft aan dat het grover sediment quasi niet zal getransporteerd kunnen worden. Het zullen hoofdzakelijk de fijnere fracties zijn die vanuit de aangebrachte specie getransporteerd kunnen worden ("natural sorting"). Op deze manier zal enerzijds het ecotoop ondiepwatergebied uitgebreid kunnen worden (door het relatief stabiel zijn van de gestorte specie – grovere fractie), terwijl anderzijds de fijnere fracties getransporteerd kunnen worden. De toekomstige plaatrandstortingen in het kader van dit project zullen hierop intensief opgevolgd worden.

.....Na nader onderzoek is de toename van laagdynamisch areaal in de Nota plaatrandstortingen bijgesteld naar 114 ha, zonder marge. Echter bevat deze voorspelling nog resterende onzekerheid, waardoor niet kan worden uitgesloten dat het project geen negatieve effecten zal hebben. (nr. 2, 4)

In het Tracébesluit is nader onderzoek ten behoeve van de uitvoeringsbesluiten aangekondigd. In de Nota Plaatrandstortingen zijn de conclusies uit dit nader onderzoek samengevat. Hierbij is gebleken dat de oppervlakte van laagdynamisch gebied rond de platen (ondiep water en intergetijdengebied) binnen vijf jaar na start van de werkzaamheden geleidelijk zal toenemen met 114 ha (118 ha over de hele Westerschelde). De verwachting van 114 ha is weliswaar lager dan de maximaal verwachte toename die ten tijde van de vaststelling van het Tracébesluit nog werd aangenomen, maar daar staat tegenover dat op grond van het uitgevoerde detailonderzoek de zekerheid dat deze ecologische winst daadwerkelijk wordt gehaald aanzienlijk is toegenomen.

Het feit dat de verwachte 114 ha binnen de in het Milieueffectrapport vooropgezette bandbreedte valt, ondersteunt de validiteit van de voorspellingen, inclusief hun onzekerheidsmarges. Daarenboven is bij de uitvoeringsbesluiten het Protocol voorwaarden voor flexibel storten (aan de hand van kwaliteitsparameters) opgenomen, waarin de realisering van maximale ecologische winst van de plaatrand stortingen als harde vergunningvoorwaarde is opgenomen; het protocol voorziet in maatregelen tot bijsturing als zou dreigen dat deze ecologische winst niet wordt gerealiseerd.

.....De conclusie dat er geen significante effecten zijn wordt niet gedeeld. Door zeer ongunstige staat van instandhouding en onzekerheden bij het onderzoek moet het voorzorgsbeginsel stringenter toegepast worden. Ook na het meest recente onderzoek (Nota plaatrandstortingen) kunnen negatieve effecten op langere termijn niet worden uitgesloten. (nr. 4)

Voor het antwoord in algemene zin wordt er verwezen naar de Nota van Antwoord (pg. 16). Specifiek ten aanzien van de plaatrandstortingen wordt gesteld dat de positieve bijdrage aan de ondergrens ligt van de voorspellingen in de Passende Beoordeling, maar dat dit wel met een grotere zekerheid gesteld wordt.

De Westerschelde is een dynamisch systeem door de complexiteit in de hydrodynamische, morfologische en ecologische processen, alsook door het veelvoud van historische en huidige ingrepen en het gebruik. Op basis van het vele onderzoek is kennis opgebouwd van deze processen, die het functioneren van dit systeem bepalen, zowel aan de hand van de analyse van de uitgebreide dataset van monitoringsgegevens (o.a. eindrapport MOVE), alsook middels het modelinstrumentarium. In het Milieueffectrapport is die kennis verdiept en aangevuld om met voldoende nauwkeurigheid en zekerheid uitspraken te kunnen doen over de effecten van een derde verruiming. In het Toetsingsadvies van de Commissie voor de Milieueffectrapportage wordt dat bevestigd. De commissie geeft aan dat de essentiële informatie aanwezig is om het milieu een rol te geven bij de te nemen besluiten. De commissie concludeert verder dat de modelberekeningen voor het Milieueffectrapport gebaseerd zijn op, en uitgevoerd zijn volgens de huidige wetenschappelijke inzichten en dat, gezien de complexiteit van de situatie, uitgebreider onderzoek niet zal leiden tot andere uitkomsten of tot de zekerheid dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zullen worden aangetast. Omdat modellen slechts hulpmiddelen zijn om voorspellingen te kunnen doen, is in aanvulling daarop in ruime mate gebruik gemaakt van expert judgement.

Voor wat betreft de stortproeven op de plaatrand van Walsoorden, blijkt uit de resultaten van het intensieve morfologisch en ecologisch monitoringsprogramma dat de proef voldoet aan de vooraf gestelde doelen en dat er geen significant negatieve effecten optraden (zie Eindevaluatie monitoring Proefstorting Walsoorden).

Voor de voorgestelde stortingen op de plaatranden uit het Tracébesluit is in het afgelopen jaar bijkomend onderzoek uitgevoerd, ten behoeve van de uitvoeringsbesluiten (Nota Plaatrandstortingen). Uit dit bijkomend onderzoek volgt dat de toename van laagdynamische arealen aan de ondergrens van de voorspellingen in het Milieueffectrapport zitten, maar dat de zekerheid dat deze ecologische winst daadwerkelijk gehaald wordt, is toegenomen. In het Milieueffectrapport en de Passende Beoordeling is bij de beoordeling van de (negatieve) effecten steeds uitgegaan van het slechtst mogelijke scenario. Zo kan wel degelijk een uitspraak gedaan worden over de maximale omvang van de effecten van het project verruiming op de korte en langere termijn.

3 Vergunningaanvragen

..... Uit de vergunningaanvragen blijkt niet dat het beoogde resultaat van de verruiming op duurzame wijze kan worden bereikt. De lokaal ondiepe gedeelten en andere delen van de vaargeul zullen weer aanslibben. (nr. 1)

Het is inderdaad zo dat op geregelde tijdstippen opnieuw gebaggerd zal moeten worden op drempels om de diepte te behouden (onderhoudsbaggerwerk). Dat is in de huidige situatie zonder de verruiming ook het geval. Bij het storten van belangrijke hoeveelheden specie op de plaatranden zal echter, meer dan bij het storten in geulen een groot deel van de specie ter plaatse blijven en niet meteen eroderen. Wel zullen tijdens de eerste jaren na aanleg van de verruimde vaargeul de onderhoudshoeveelheden hoger liggen, omdat de verruimde vaargeul nog ingesteld moet worden, waarna stabilisatie naar een lager niveau optreedt.

..... Het voorgestelde Protocol voorwaarden voor flexibel storten – kwaliteitsparameters is onvoldoende toegesneden op ecologische relevante sturingsparameters. De ecologische kwaliteit van laagdynamisch intergetijdengebied komt niet aan bod. (nr. 2)

Abiotische factoren zijn in het algemeen snel en eenvoudig meetbaar en het zijn juist deze parameters die door middel van de stortstrategie gestuurd kunnen worden. Bovendien zijn het de abiotische factoren die de voorwaarden scheppen voor een bepaalde ecologische ontwikkeling. Of deze ontwikkeling – in termen van het voorkomen van bepaalde belangrijk geachte soorten - ook daadwerkelijk optreedt, is niet altijd zeker omdat andere (externe) factoren ook een rol spelen. Als de relatie tussen abiotische factoren en ecologisch relevante biotische factoren bekend is, verdient het daarom de voorkeur om de meetinspanningen op de abiotische factoren, mits goed gekozen, te richten. De 'abiotiek' reageert immers snel op veranderingen en de abiotische factoren zijn snel te meten en te beoordelen. Bij de keuze van te monitoren factoren (zie MONEOS-T Uitvoeringsplan 2008-2018 en het Protocol voorwaarden voor flexibel storten – kwaliteitsparameters) is juist de relatie tussen abiotische factoren en de morfologische en ecologische respons van het systeem leidend geweest. Daarmee wordt de ecologische kwaliteit van de laagdynamische gebieden gewaarborgd.

..... Flexibel storten is onbruikbaar als 'hand aan de kraan'. De complexiteit van het systeem staat een eenduidige werking en effectieve toepassing in de weg. Kennisleemten over oorzaak-effectrelaties belemmeren de toepasbaarheid nog verder. (nr. 2, 4)

In het toetsingsadvies van de Commissie voor de Milieueffectrapportage is gevraagd om toevoeging van criteria op basis waarvan het flexibel storten gestuurd zal worden. In het Tracébesluit (pg. 38) zijn daartoe kwaliteitsparameters, afkomstig uit het Milieueffectrapport en de Passende Beoordeling aangewezen, welke betrekking hebben op:

- stabiliteit van het meergeulenstelsel;
- behoud van ecologisch belangrijke gebieden;

-
- uitbreiding van laagdynamisch ondiep en droogvallend gebied langs de plaastranden.

In het Tracébesluit (pg. 39) is aangegeven dat de genoemde kwaliteitsparameters expliciet worden opgenomen in de uitvoeringsbesluiten en dat daaraan voorwaarden worden verbonden die garanderen dat grenswaarden niet worden overschreden.

In de uitvoeringsbesluiten is deze aankondiging opgenomen in het Protocol voorwaarden voor flexibel storten. In dit protocol is gedetailleerd vastgelegd welke grenswaarden met betrekking tot de genoemde kwaliteitsparameters in acht moeten worden genomen, welke waarden als waarschuwingssfase worden aangemerkt en welke acties terstond zullen worden uitgevoerd wanneer overschrijding van grenswaarden dreigt.

Het protocol biedt de mogelijkheid om, op basis van het uitgebreid monitoringsprogramma, snel in te grijpen om ongewenste effecten te voorkomen. De monitoringresultaten kunnen aanleiding geven om tijdig bij te sturen; namelijk als zich, anders dan op grond van het gekozen voorkeursalternatief wordt verwacht, onvoorzien toch trends zouden aftekenen die afwijken van de verwachte ontwikkelingen. Het gegeven dat het Schelde-estuarium een complex systeem vormt, belet niet dat voor de belangrijkste kwaliteitsparameters bruikbare waarschuwingssignalen in de projectuitvoering zijn ingebouwd. Aan het principe van 'hand aan de kraan' wordt daarom ten volle voldaan.

4 Ontwerp-uitvoeringsbesluiten

4.1 Alle ontwerp-uitvoeringsbesluiten

..... Alle tegen het (ontwerp-)Tracébesluit aangevoerde gronden dienen hierbij herhaald en ingelast te worden. (nr. 1, 2, 4)

Voor zover de gronden betrekking hebben op het Tracébesluit wordt hier op grond van artikel 25c van de Tracéwet verwezen naar de lopende beroepsprocedure tegen het Tracébesluit Verruiming vaargeul Westerschelde. Hier wordt inhoudelijk niet verder op ingegaan. Hebben de gronden echter betrekking op de uitvoeringsaspecten van dit Tracébesluit, die niet in dat besluit zelf zijn geregeld, dan worden deze hier nader beantwoord.

..... De ontwerp-beschikkingen zijn in strijd met de coördinatiebepaling van artikel 20 lid 2 van de Tracéwet. Er zijn tevens vergunningen vereist krachtens de Wet op de ruimtelijke ordening / Woningwet, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet Bodembescherming. (nr. 1)

Anders dan inspreker stelt, is er geen sprake van strijd met de coördinatiebepaling van artikel 20 lid 2 van de Tracéwet. De vergunningen op grond van de Ontgrondingenwet, Wet beheer rijkswaterstaatswerken en Natuurbeschermingswet 1998 en de ontheffing op grond van de Flora- en faunawet zijn met het oog op de uitvoering van het Tracébesluit noodzakelijke uitvoeringsbesluiten. Deze besluiten zijn daarom voorbereid overeenkomstig de regels van de Algemene wet bestuursrecht en de bijzondere bepalingen van de Tracéwet.

Ten aanzien van de noodzaak van vergunningen krachtens de Wet op de ruimtelijke ordening / Woningwet in verband met de uitvoering van de verruiming van de vaargeul van de Westerschelde kan het volgende worden opgemerkt. Voor zover het Tracébesluit in strijd zou zijn met het bestemmingsplan, geldt het Tracébesluit als een projectbesluit in de zin van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 15, lid 6 Tracéwet). Een bouw- en/of sloopvergunning is niet aan de orde en een aanlegvergunning is op grond van artikel 15 lid 7 van de Tracéwet niet vereist.

Voor wat betreft de toepasselijkheid van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en de Wet bodembescherming is van belang dat in 2004 op alle te verdiepen locaties sedimentmonsters zijn genomen. (Passende Beoordeling, pg. 65). Uit de toetsing van deze monsters blijkt dat voor alle onderzochte monsters geldt dat de baggerspecie vrij mag worden verspreid in de zoute wateren. Er is dan ook geen sprake van een geval van ernstige verontreiniging, zoals bedoeld in artikel 1 van de Wet bodembescherming.

Verder is sinds 1 januari 2008 het Besluit bodemkwaliteit in werking getreden (Stb. 2007, 571). Het verspreiden van baggerspecie van een bepaalde kwaliteit met het oog op de duurzame vervulling van de (hydro)morfologische functies van het sediment van de Westerschelde,

zoals de bedoeling is, valt onder de werking van dit besluit. Dit betekent dat de vergunningplicht voor de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is vervallen (art. 2a Wvo juncto art. 5 lid 2).

.....Het Vlaams gewest zou geen te respecteren belang hebben bij het verkrijgen van de gevraagde beschikking. Bovendien is er geen belang omdat er nog niet op het beroep van Van der Straaten c.s. inzake het Tracébesluit is beslist. (nr. 1)

Zoals in de ontwerp-beschikkingen staat beschreven heeft het Vlaams Gewest een economisch belang bij deze beschikking. De beschikking is immers noodzakelijk om de vaargeul te verruimen waardoor schepen met een diepgang van 13,10 meter onafhankelijk van het getij kunnen doorvaren naar de haven van Antwerpen. Nut en noodzaak hiervan is onderbouwd in het Tracébesluit. Verder is er geen wettelijke verplichting om het aanvragen van uitvoeringsbesluiten op te schorten totdat op het beroep tegen het Tracébesluit is beslist. Dat aanvrager belang heeft bij een voortvarend vergunningverleningstraject ligt gelet op haar grote economische belangen voor de hand.

.....Het instrument flexibel storten is met onvoldoende juridisch / bestuurlijke waarborgen omkleed. De openbaarheid van de monitoringsgegevens en de inzichtelijkheid in welke stappen wanneer en door wie gezet worden, dient verduidelijkt te worden. (nr. 2)

Het Protocol voorwaarden voor flexibel storten is als vergunning-voorwaarde gekoppeld aan de uitvoeringsbesluiten voor het Tracébesluit in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. Deze voorwaarde moet worden nageleefd bij de uitvoering van het project. Het Tracébesluit voorziet (pg. 12, pg. 39) in een beslisstructuur voor de toepassing van het systeem van flexibel storten, waarmee de effecten van de verruiming voortdurend en direct gevolgd zullen worden en waarmee meteen kan worden ingegrepen wanneer zich ongewenste trends zouden voordoen. De onafhankelijke Commissie monitoring Westerschelde, die genoemd wordt in het Tracébesluit, is ingesteld door de Vlaams-Nederlandse Schelde Commissie. Het instellingsbesluit wordt eerstdaags gepubliceerd in de Staatscourant.

De beheerder zal tevens de monitoringsgegevens publiceren. En als de noodzakelijke bijsturing leidt tot aanpassing van de vergunning, dan zal op een dergelijke wijziging in de vergunningen gepubliceerd worden, waarna bezwaar of beroep mogelijk zijn.

.....Door de verruiming van de vaargeul zal het haventje met toegangs-geul, gelegen aan de Lignestraat, aan de noordoostzijde van de Hertogin Hedwigepolder dichtslippen waardoor het water uit de achterliggende Hedwigepolder niet goed kan worden afgevoerd. Hierdoor verwacht de eigenaar schade te lijden. (nr. 3).

Zie reactie in paragraaf 2.1 (pg. 10).

In zowel de vergunning voor de Wet beheer rijkswaterstaatswerken als in de vergunning voor de Ontgrondingenwet is de motivatie op dit punt aangepast. Gelet op deze reactie is er geen aanleiding te verwachten dat schade zal optreden. Mocht er door de verruiming toch onverhoopt schade aan het haventje en toegangsgeul ontstaan, dan is

er de mogelijkheid om hiervoor een verzoek tot nadeelcompensatie in te dienen.

.....De hoeveelheid baggerspecie uit de huidige baggerwerkzaamheden is dusdanig groot, dat hiermee de maximale stortcapaciteit op de plaatranden wordt bereikt, waardoor er geen capaciteit overblijft voor de stortingen horende bij deze vergunningen. (nr. 4)

In eerste instantie worden de plaatranden benut voor het bergen van de aanlegbaggerspecie, zodat deze hoeveelheid specie niet in de nevengeulen hoeft gestort te worden. Tevens wordt een deel van de onderhoudsspecie op de plaatranden aangebracht. De berekeningen in het kader van het Milieueffectrapport hebben uitgewezen dat dit overeen stemt met de capaciteit van de stortzones ter hoogte van de plaatranden.

Met betrekking tot de flexibiliteit kan gesteld worden dat, in vergelijking met de huidige afbakening van de stortvakken, de nieuwe afbakening toelaat keuzes te maken in de precieze stortlocatie binnen de stortzones. Hierdoor kan optimaal ingespeeld worden op de morfologische ontwikkelingen die in het systeem plaatsvinden, en kunnen de locaties zo gekozen worden opdat de morfologie van het systeem positief beïnvloed wordt door de stortingen. Met de extra stortvakken op de plaatranden en in de hoofdgeul wordt daarnaast extra stortcapaciteit gecreëerd.

.....In het "Protocol voorwaarden voor flexibel storten – kwaliteitsparameters" worden grenzen genoemd zonder verdere toelichting of onderbouwing. (nr. 4)

De parameters in het Protocol voorwaarden voor flexibel storten werden gekozen op basis van het Milieueffectrapport. De grenzen van deze parameters zijn op basis van expert judgement vastgelegd waarbij deskundigen inzake hydraulica, morfologie en ecologie betrokken waren. Op basis van deze grenswaarden zal de beoordeling uitgevoerd kunnen worden. De verwijzing naar "het ecotopenstelsel ZES.1" betreft de definitie van de verschillende ecotopen, oftewel de afbakening van hoogtegrenzen, stroomsnelheden, sedimentsamenstelling.

4.2 Ontwerp-beschikking Ontgrondingenwet

.....De ontwerp-beschikking houdt geen rekening met het feit dat door de verbreding van de vaargeul in samenhang met de verwachte zee-spiegelstijging het buitendijks gelegen bedrijfsterrein van Van der Straaten c.s. regelmatig onder water zal komen te staan waardoor er schade zal ontstaan. (nr. 1)

Nu het Milieueffectrapport geen aanknopingspunten geeft voor de stelling dat het bedrijfsterrein van Van der Straaten c.s vaker onder water komt te staan, is er geen reden om vooraf een financiële compensatie ter beschikking te stellen. Ook artikel 26, lid 2 Ontgrondingenwet vereist dat niet. Mocht echter in de praktijk blijken dat er toch schade als gevolg van de verruiming zal ontstaan, dan kan alsnog een verzoek tot nadeelcompensatie worden gedaan. De motivering wordt op dit punt aangepast.

.....Door de verruiming zal de veiligheid voor de scheepvaart verminderen. Dit is niet onderkend. (nr.1).

In eerste instantie zal de veiligheid voor de scheepvaart juist verbeteren, omdat schepen met een grotere diepgang dan 11,8 meter beter gespreid over de dag over de Westerschelde kunnen varen. Op de langere termijn (na 2020) zal het aantal schepen naar verwachting zodanig toenemen, dat de veiligheid beperkt afneemt. Dit effect is echter nog steeds niet significant. Op het land worden geen normen voor externe veiligheid overschreden. Effecten op de veiligheid van de scheepvaart door hogere stroomsnelheden zijn in het Milieueffectrapport onderzocht (pg. 138) en geven geen aanleiding tot aanvullende maatregelen. Motivering wordt op dit punt aangepast.

4.3 Ontwerp-beschikking Wet beheer rijkswaterstaatswerken

.....Door de verruiming zal de veiligheid voor de scheepvaart verminderen. Dit is niet onderkend. (nr. 1).

In het kader van de Wbr-vergunningverlening is gelet op het belangenkader van deze wet, in dit verband alleen relevant of het storten van baggerspecie, waarvoor de vergunning is aangevraagd, nadelig is voor de scheepvaartfunctie van het waterstaatswerk te Westerschelde. Om te waarborgen dat het scheepvaartbelang door gebruik van de vergunning in het geding komt is voorschrift 11.1 in de vergunning opgenomen. De motivering wordt op dit punt aangepast.

.....De morfologische voorspellingen zijn onvoldoende zeker en aan de hieraan gekoppelde ecologische verwachting komt geen waarde toe. Het gevolg is ook dat ten onrechte wordt gesteld dat de vergunning geen significante gevolgen zou hebben. Verder is de bij de vergunning berekende, maximale stortcapaciteit van de plaatranden ten onrechte toegekend aan de nieuwe verdiepingsactiviteiten (nr. 2, 4).

Vooralsnog en gelet op de lopende procedure tegen het Tracébesluit wordt vastgehouden aan hetgeen hierover in het Milieueffectrapport, in de Passende Beoordeling en in de Nota Plaatrandstortingen is opgemerkt. Het verruimingsproject heeft op grond van deze stukken geen significant effect op de morfologie van de Westerschelde.

.....De vergunning en de toelichting daarop dienen zelf de relevante definities en normen te bevatten. (nr. 4).

Het Protocol voorwaarden voor flexibel storten verwijst naar onderliggende rapporten (met name Ecotopenstelsel ZES.1) voor de definities van de verschillende ecotopen. Het is niet opportuun om deze definities expliciet te herhalen binnen het Protocol. Niettegenstaande deze verwijzing, bevat het Protocol alle noodzakelijke informatie (cfr. expliciete waarden van grenswaarden zowel in de waarschuwingsfase als de maximale afwijkingen) om een continue opvolging en evaluatie toe te laten.

.....Het voorgestelde Protocol voorwaarden voor flexibel storten – kwaliteitsparameters is onvoldoende toegesneden op ecologische relevante sturingsparameters. De ecologische kwaliteit van laagdynamisch intergetijdengebied komt niet aan bod. (nr. 2)
Zie reactie in hoofdstuk 3 (pg. 13).

Overigens is de ecologische kwaliteit geen aspect dat in het kader van de vergunning op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken kan worden meegewogen.

.....Flexibel storten is onbruikbaar als 'hand aan de kraan'. De complexiteit van het systeem staat een eenduidige werking en effectieve toepassing in de weg. Kennisleemten over oorzaak-effectrelaties belemmeren de toepasbaarheid nog verder. (nr. 2, 4) Zie reactie in hoofdstuk 3 (pg. 13 / 14).

Bovendien kan te allen tijde indien de betrokken belangen dat vergen op grond van voorschrift 4.1 van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken een aanwijzing worden gegeven die door de vergunninghouder terstond moet worden opgevolgd.

Gelet op het voorgaande voorziet het systeem van flexibel storten in een adequate mitigerende maatregel om zonodig bij te kunnen sturen in de stortstrategie en is het instrument met passende juridische waarborgen omgeven om de 'hand aan de kraan' bijtijds en effectief te kunnen inzetten.

4.4 Ontwerp-beschikking Natuurbeschermingswet 1998

.....Door een optimistische interpretatie van de beschikbare informatie en de bijhorende leemten in de kennis en onzekerheden, wordt de onjuiste conclusie getrokken dat significante negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Met andere woorden: de inschatting van de negatieve effecten wordt onvoldoende gedragen door de resultaten van het wetenschappelijke onderzoek en expert-judgement. Dit vormt een niet-houdbare grondslag voor de ontwerp-beschikking. (nr. 2)

Zoals in de Nota van Antwoord (pg. 13) is aangegeven, zijn de effecten van de verruiming van de Westerschelde op habitats en soorten onder andere uitgevoerd in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen. De effectvoorspellingen zijn gedaan op basis van de best beschikbare morfologische modellen, aangevuld met expert judgement. De voorspellingen zijn voorzien van marges. Op grond van het voorzorgbeginsel is de toetsing steeds gedaan aan de hand van de meest negatieve waarde in de vermelde bandbreedte. Dat alles heeft geleid tot de conclusie dat er, wetenschappelijk gezien, redelijkerwijs geen twijfel bestaat dat er, als gevolg van de verruiming, direct (2010) en op korte termijn (2015) géén effecten op de oppervlakten van de voor de Westerschelde & Saeftinghe aangemelde habitattypen te verwachten zijn. Daardoor zijn er ook geen effecten op soorten te verwachten. Op de middellange termijn (2015-2030) zijn er zeer kleine effecten. In alle gevallen gaat het om areaalveranderingen die minder zijn dan 0,5%. Terwijl het areaal estuarium (1130) op zich niet wijzigt, treden door de verruiming binnen dit areaal enkele lichte verschuivingen op. Het gaat dan om het voor de natuur minder waardevolle hoogdynamisch gebied (diep water) dat afneemt door plaatrandstortingen. Daartegenover staat een zekere toename van het voor natuur juist zo waardevolle laagdynamische areaal van ondiep water en schorren dat het eventuele verlies aan hoogdynamisch areaal ruimschoots teniet doet.

De vraag wordt gesteld of er wetenschappelijke zekerheid bestaat dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast. Zowel de onderzoekdeskundigen, als de deskundigen uit de Commissie voor de Milieueffectrapportage onderschrijven de conclusie dat er wetenschappelijk gezien geen twijfel is dat het voorkeursalternatief voor het project verruiming met de daarbij behorende mitigerende maatregelen de natuurlijke kenmerken niet zal aantasten. Op grond van het tienjarig evaluerend onderzoek van de vorige verdieping van de Westerschelde (MOVE) kon géén directe relatie worden gelegd tussen die verdieping en een achteruitgang van de natuur. Ook van een trendbreuk is in het hiervoor genoemde onderzoek niet gebleken.

Daarnaast is in de Nota van Antwoord (pg. 22/23) aangegeven dat het Milieueffectrapport en de Passende Beoordeling tot de conclusie leiden dat het project de natuurlijke kenmerken van het Schelde-estuarium niet zal aantasten. Centraal in dat natuurlijke systeem staat de dynamiek van het meergeulensysteem. Het project brengt het voortbestaan van dit unieke kenmerk niet in gevaar. Vanwege de dynamiek van het estuariene systeem zijn er, uitgaande van het onderzoek dat uitgaat van het slechtst mogelijke scenario, enkele marges over de effecten van de verruiming van de vaargeul. Deze marges zijn inherent aan onderzoek van een dynamisch systeem en kunnen via verder onderzoek niet worden verholpen. Er bestaat echter duidelijkheid over de marges, dat wil zeggen over de maximaal mogelijke negatieve gevolgen in het slechtst mogelijke scenario op de natuurlijke kenmerken van het gebied. In het licht van genoemde marges, wordt een aantal voorzieningen genomen.

Ten eerste is onverkort gekozen voor het meest milieuvriendelijke alternatief, namelijk het alternatief van de plaatrandstortingen. Dit vormt, aangevuld met een aantal mitigerende maatregelen die in het Milieueffectrapport en de Passende Beoordeling worden beschreven, het voorkeursalternatief dat wordt gekozen in de besluitvorming. Aan dit voorkeursalternatief zitten positieve effecten, in het bijzonder de ontwikkeling van waardevol laagdynamisch gebied ter hoogte van de plaatranden. De maximalisatie van deze ecologische winst wordt verankerd in de besluitvorming. Deze positieve effecten zijn op zich reeds van dien aard om mogelijk negatieve effecten die zouden kunnen optreden ten gevolge van de vastgestelde onzekerheden te pareren. Dit geldt des te meer wetende dat onzekerheden in de eerste plaats spelen in de minder waardevolle hoogdynamische gebieden (snel fluctuerende omgeving met hoge stroomsnelheden). De ecologische doelen situeren zich daarentegen in hoge mate in de laagdynamische gebieden.

Ten tweede is een systeem van flexibel storten uitgewerkt, dat als mitigerende maatregel in het voorkeursalternatief is opgenomen. Flexibel storten is het bijsturen van de stortstrategie op grond van voortschrijdend inzicht, monitoring en praktische uitvoeringsaspecten. Het laat toe om tijdig bij te sturen in deze strategie. In de uitvoeringsbesluiten zijn indicatoren (kwaliteitsparameters) en protocollen voor bijsturing vastgelegd, waardoor de waarborg bestaat dat risico's op negatieve gevolgen steeds ruim van tevoren in beeld

komen en worden verholpen. Eventuele negatieve effecten krijgen als het ware geen kans (het zogenaamde 'hand aan de kraan' principe).

Ten derde is een ultieme waarborg ingebouwd. Als uit de resultaten van monitoring zou blijken dat de bijsturingsmaatregelen van de flexibele stortstrategie onvoldoende corrigerend effect hebben gesorteerd, dan zullen aanvullende bijsturingsmaatregelen worden overwogen, waarbij het mogelijk is advies te vragen aan de onafhankelijke 'Commissie monitoring Westerschelde', zoals:

- weghalen van overmatig aanwezige specie uit de nevengeulen;
- weghalen van overmatig aanwezige specie bij ongewenste plaatophoging;
- inzetten van verbeterde of andere storttechnieken;
- andere maatregelen die in het kader van de stortstrategie kunnen worden aangewend en die tot de beoogde bijsturing kunnen leiden.

De keuze voor het voorkeursalternatief van plaatrandstortingen met het daarmee samenhangende pakket van mitigerende maatregelen biedt voldoende waarborg dat de natuurlijke kenmerken van de Westerschelde door het project verruiming niet worden aangetast en dat de uitvoeringsbesluiten daarmee in voldoende mate zijn onderbouwd en gemotiveerd.

..... De staat van instandhouding is ongunstig voor de Westerschelde. Hierdoor is elke ingreep met bijkomend negatief effect significant. De effecten zijn echter ten onrechte als niet-significant betiteld. Aangezien er geen zekerheid bestaat dat de verruiming de natuurlijke kenmerken van de Westerschelde niet zal aantasten, kan geen Natuurbeschermingswetvergunning verleend worden. (nr. 2) In algemene zin is deze vraag reeds beantwoord in de Nota van Antwoord (pg. 22-23). Specifiek ten behoeve van de vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt hier antwoord gegeven.

De toepassing van het voorzorgbeginsel hoeft niet automatisch tot gevolg te hebben dat toestemming wordt gegeven op grond van artikel 6, lid 4 van de Habitatrichtlijn. Het middel van compensatie wordt als een ultimum remedium gezien dat, onder voorwaarden, alleen dan toegepast moet worden als de schade aan de natuur onvermijdbaar is. Op grond van de Passende Beoordeling zijn mitigatiemaatregelen geselecteerd waarmee die kans op schade met zekerheid kan worden uitgesloten. Het middel van compensatie behoeft daarom bij de verruiming van de vaargeul in de Westerschelde niet te worden ingezet.

De huidige ongunstige staat van instandhouding wordt bepaald door de afname van de oppervlakte van waardevolle ecotopen binnen het estuarium en de biodiversiteit van het habitatype 1130 (estuarium). De afname van de biodiversiteit is vooral het gevolg van de achteruitgang van laagdynamische ecotopen (slikken, schorren en ondiep water) die een hoge biodiversiteit hebben tegenover een toename van hoogdynamische ecotopen (geulen en diep water) met een minder waardevolle biodiversiteit. Het project verruiming heeft geen gevolgen voor de oppervlakte van de waardevolle ecotopen. In de Passende

Beoordeling is geconcludeerd dat als gevolg van het project er een klein verlies zal optreden aan hoogdynamische ecotopen tegenover een meer dan proportionele toename van laagdynamische ecotopen. Voor de biodiversiteit betekent dit dat, als er al een effect zou zijn, het een positief effect zal zijn. De natuurlijke kenmerken van het beschermd gebied worden als gevolg niet aangetast. Op grond van het voorzorgsbeginsel zijn voorzieningen getroffen om veilig te stellen dat de natuurlijke kenmerken van de Westerschelde met zekerheid niet zullen worden aangetast.

Voor het Tracébesluit is eerst op basis van objectieve gegevens passend beoordeeld of het project, op grond van de effecten afgezet tegen de instandhoudingsdoelstellingen, significante gevolgen kan hebben. Het is dus niet zo dat mitigerende maatregelen zijn meegenomen in de beoordeling of negatieve effecten wel of niet significant zijn. Uit het effectenonderzoek is duidelijk geworden dat de aanleg, de aanwezigheid en het onderhoud van de verruimde vaargeul met gebruikmaking van het voorkeursalternatief niet tot significante gevolgen zal leiden (Passende Beoordeling, pg. 106). Door het gebruik van de verruimde vaargeul neemt de kans op aanvaringen met mogelijk schadelijke effecten op de beschermde natuurwaarden toe. Voorzichtigheidshalve zijn deze als significant beoordeeld; reden waarom het noodzakelijk is gebleken om additionele mitigerende maatregelen te treffen, welke volstaan om de negatieve effecten, mochten deze zich onverhoopt voordoen, op te heffen. De gevolgde werkwijze is schematisch weergegeven op pg. 12 van de Passende Beoordeling.

.....In het voorgestelde systeem van adaptief management worden onverwachte negatieve effecten niet uitgesloten, en deze kunnen niet snel en adequaat tegengegaan worden. Negatieve effecten worden hiermee niet voorkomen, maar kunnen slechts achteraf hersteld worden. De vergunning kan op deze basis niet verleend worden. (nr. 2) In de Uitvoeringsbesluiten is het aangekondigde Protocol voorwaarden voor flexibel storten opgenomen. In dit protocol is gedetailleerd vastgelegd welke grenswaarden met betrekking tot de genoemde kwaliteitsparameters in acht moeten worden genomen, welke waarden als waarschuwingsfase worden aangemerkt en welke acties terstond zullen worden uitgevoerd wanneer overschrijding van grenswaarden dreigt.

Ter hoogte van de plaatranden zal een intensieve monitoring plaatsvinden. Zoals in het Uitvoeringsplan Moneos-T 2008-2018 staat, zullen bepaalde parameters met een hoge frequentie gemeten worden. Dergelijk intensief monitoringsprogramma, alsook bijbehorende continue opvolging, moet toelaten om na te gaan of de stortingen succesvol verlopen, en om eventueel preventief de stortstrategie bij te stellen.

Het protocol biedt de mogelijkheid om, op basis van het uitgebreid monitoringsprogramma, snel in te grijpen om ongewenste effecten te voorkomen. De monitoringresultaten kunnen aanleiding geven om tijdig bij te sturen; namelijk als zich, anders dan op grond van het gekozen voorkeursalternatief wordt verwacht, onvoorzien toch trends

zouden aftekenen die afwijken van de verwachte ontwikkelingen. Het gegeven dat het Schelde-estuarium een complex systeem vormt, belet niet dat voor de belangrijkste kwaliteitsparameters bruikbare waarschuwingssignalen in de projectuitvoering kunnen worden ingebouwd. Aan het principe van 'hand aan de kraan' wordt daarom ten volle voldaan.

.....De ontwerp-beschikking is ten onrechte niet gebaseerd op de afwijkmogelijkheid van art. 19g en h van de Natuurbeschermingswet. (nr. 2)

Voor het Nederlandse grondgebied is geen ADC-toets (dit is een volledige Passende Beoordeling met Alternatievenafweging, afweging van Dwingende reden van groot maatschappelijk belang en afweging van Compensatiemaatregelen) uitgevoerd, omdat negatieve effecten mitigeerbaar zijn en daardoor geen significant negatieve effecten optreden.

.....In voorschrift 6 van de ontwerp-beschikking wordt de mogelijkheid geboden aan de vergunninghouder om met schriftelijke toestemming van de minister af te wijken van de vergunde werkwijze. Dergelijke toestemming zou een besluit in de zin van art. 1:3 Awb moeten zijn. (nr. 2)

Voorschrift 6 doelt op afwijkingen ten opzichte van de vergunningsaanvraag. Dit zijn zaken die niet binnen de vergunning vallen zoals ze nu wordt afgegeven. Terecht wordt opgemerkt dat dit in voorkomend geval een besluit in de zin van art. 1:3 Awb moet zijn.

.....De 600 ha zouden als voorzorg gerealiseerd moeten worden, en geborgd bij de Natuurbeschermingswetvergunning. (nr. 4)

In het Milieueffectrapport is vastgesteld dat er geen negatieve, maar zelfs positieve effecten op de natuur van het gekozen alternatief te verwachten zijn. Compenserende natuurmaatregelen zijn daarom niet nodig. De 600 ha waarop de inspreker doelt, vloeit niet voort uit een compensatieopgave, maar uit een autonome opgave tot natuurherstel voor de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe.

Op basis van het voorzorgprincipe kan het nodig zijn om voorzieningen te treffen om onzekerheden weg te nemen over de effecten van de verruiming op de natuurlijke kenmerken van het gebied op de lange termijn. Vanwege de natuurlijke dynamiek van het estuarien systeem zijn er, uitgaande van het onderzoek in het slechtst mogelijke scenario nog enkele restonzekerheden over de maximaal mogelijke negatieve gevolgen. Deze onzekerheden zijn inherent aan onderzoek van een systeem als de Westerschelde en kunnen via verder onderzoek niet worden verholpen (Toetsingsadvies Commissie voor de Milieueffectrapportage). Om deze resterende onzekerheden weg te nemen zijn de volgende voorzieningen getroffen:

1. gekozen is voor het meest milieuvriendelijke alternatief van plaatrandstortingen, waarmee een maximale ecologische winst in de besluitvorming is verankerd;
2. een systeem van flexibel storten is als mitigerende maatregel aan het voorkeursalternatief gekoppeld, waarbij het mogelijk is om de stortstrategie op grond van voortschrijdend inzicht, monitoring en

praktische uitvoeringsaspecten bij te sturen. In de Uitvoeringsbesluiten zijn concrete indicatoren en protocollen voor bijsturing gekoppeld. Eventuele negatieve gevolgen krijgen als het ware geen kans (het zogenaamde 'hand aan de kraan' principe).

3. als ultieme waarborg wordt de mogelijkheid opengehouden voor aanvullende bijsturingsmaatregelen als de corrigerende maatregelen van de flexibele stortstrategie onvoldoende effect zouden sorteren. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om het weghalen van overmatig aanwezige specie uit de nevengeulen, het inzetten van verbeterde of andere storttechnieken etc. Voor het kunnen nemen van dergelijke maatregelen is budget gereserveerd.

..... Er zou een contour van 1500 meter moeten worden aangehouden tot gewone zeehonden, in plaats van 1200 meter zoals in voorschrift 15 van de ontwerp-beschikking is opgenomen. (nr. 4)

Om verstoring van zeehonden te kunnen uitsluiten, wordt als vuistregel gehanteerd dat de dieren niet dichterbij dan tot 1500 meter genaderd mogen worden. Om het project te kunnen realiseren, is het echter niet mogelijk om overal in de Westerschelde een contour van 1500 meter tot de actuele rustplaatsen aan te houden. Zoals in de overwegingen bij de Natuurbeschermingswetvergunning is aangegeven, wordt in de literatuur gesteld dat bij een richtafstand van 1200 meter de kans klein is dat de dieren hun gedrag veranderen door verstoring. Op grond hiervan is in de vergunning een voorschrift opgenomen (voorschrift 15) dat gewone zeehonden niet dichterbij dan tot 1200 meter mogen worden benaderd. Wanneer tussen 1500 en 1200 meter genaderd wordt, is eventueel verstoring van rustende zeehonden mogelijk. Met name voor deze eventuele verstoring is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig. Deze ontheffing is aangevraagd (zie ook antwoord bij paragraaf 4.5). Deze kans op verstoring wordt, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, alsmede op de openbare en economische belangen die zijn gediend bij de verruiming van de vaargeul Westerschelde, aanvaardbaar geacht.

..... De monitoringresultaten van het systeem zouden continu, en tenminste jaarlijks, integraal dienen te worden beschouwd en geëvalueerd. Op basis van de integrale gegevens zou op zo kort mogelijke termijn, althans tenminste jaarlijks, besloten moeten worden tot aanpassing van de normen en wijziging van de bagger- en stortstrategie indien de gegevens daartoe aanleiding geven. (nr. 4)

Minstens tweejaarlijks wordt een Voortgangsrapportage over het geheel van de meetresultaten opgesteld. De monitoringresultaten zullen in de tussentijd continu geanalyseerd en geëvalueerd worden in het gezamenlijke baggeroverleg zoals genoemd in het Tracébesluit.

Ter hoogte van de plaatranden zal een intensieve monitoring plaatsvinden. Zoals in het Uitvoeringsplan Moneos-T 2008-2018 staat, zullen bepaalde parameters met een hoge frequentie gemeten worden. Dergelijk intensief monitoringprogramma, alsook bijbehorende continue opvolging, moet toelaten om na te gaan of de stortingen succesvol verlopen, en om eventueel preventief de stortstrategie bij te stellen. De toetsing van de resultaten aan het Protocol voorwaarden voor flexibel storten biedt de garantie dat steeds tijdig kan ingegrepen worden indien een bepaalde ongewenste trend zich aanzet.

..... Waarom zijn de stortcapaciteiten voor de maximale duur van vijf jaar toegekend, terwijl het de bedoeling is dat deze capaciteiten niet binnen één jaar worden gebruikt? In de vergunning zelf wordt hieromtrent geen beperking opgelegd. (nr. 4)

In de Natuurbeschermingswetvergunning is in voorschrift 12 expliciet opgenomen dat er per nevengeul een bepaalde maximale jaarlijkse stortcapaciteit wordt opgelegd, die niet overschreden mag worden. Een beperking, zoals in het Tracébesluit vastgelegd en waar de inspreker om vraagt, is hiermee in de vergunning opgenomen.

..... Tegen eventuele beslissingen van de beheerder om tussentijds de stortstrategie aan te passen staat geen rechtsbescherming open. Gelet op de slechte staat van instandhouding verdient het de voorkeur om per jaar een vergunning te verlenen, of de termijn tenminste te beperken tot de periode van twee jaar waarop de verdieping wordt uitgevoerd. (nr. 4)

Het project Verruiming vaargeul omvat enerzijds de aanleg van de verruiming in een tweetal jaar, en anderzijds de ongeveer drie jaar durende stabilisatiefase die daarop volgt. Beide zaken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Aanpassingen van de stortstrategie binnen de grenzen van de vergunning zijn mogelijk. Deze tussentijdse bijsturing van de stortstrategie binnen het kader van de Natuurbeschermingswetvergunning wordt opgevolgd door een onafhankelijke commissie van deskundigen (Commissie monitoring Westerschelde). Als de bijsturing leidt tot aanpassing van de vergunning, dan zal een dergelijke wijziging in de vergunningen gepubliceerd worden, waarop bezwaar of beroep mogelijk zijn.

..... Het feit dat de beheerder gedurende vijf jaar bevoegd is voor de eventuele aanpassing van de stortstrategie staat op gespannen voet met de bevoegdheid van de minister van LNV inzake de Natuurbeschermingswet 1998. (nr. 4)

De beheerder van de Westerschelde is enkel bevoegd tot het aanpassen van de stortstrategie binnen het kader van de Natuurbeschermingswetvergunning, dat is het afwijken van tabel 1 binnen de maximale ruimte van tabel 2, zoals aangegeven in het Tracébesluit. Indien afgeweken zou moeten worden van de verleende Natuurbeschermingswetvergunning is de minister van LNV bevoegd.

..... In de ontwerp-beschikking lijkt niet voldoende geregeld hoe gehandeld moet worden indien werkzaamheden, uitgevoerd binnen de vergunningsperiode, gevolgd zouden moeten worden door herstel van nadelige gevolgen na de vergunningsperiode. (nr. 4)

Verplichtingen die voortvloeien uit deze vergunning blijven afdwingbaar, ook als deze vergunning komt te verlopen. Ook voor het toekomstige onderhoud van de vaargeul na de periode voorzien in deze vergunning, zal mogelijk een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 vereist zijn. In deze toekomstige vergunning kunnen voorwaarden opgenomen worden met betrekking tot de looptijd in kwestie.

4.5 Ontwerp-ontheffing Flora- en faunawet

.....Er zou een contour van 1500 meter in plaats van 1200 meter moeten worden aangehouden tot de actuele ligplaatsen van gewone zeehonden in voorwaarde 8. Specifiek voor de Hooge Platen is een deskundigenverklaring opgenomen die stelt hoe belangrijk dit rustgebied is (nr. 4)

Om verstoring van zeehonden te kunnen uitsluiten wordt als vuistregel gehanteerd dat de dieren niet dichterbij dan tot op 1500 meter afstand genaderd mogen worden. Buiten deze 1500 meter contour vindt er geen overtreding plaats op basis van de Flora- en faunawet. Om het project te kunnen realiseren, is het echter niet mogelijk om overal in de Westerschelde een contour van 1500 meter tot de actuele rustplaatsen aan te houden en is niet te vermijden dat eventuele verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen plaats zal vinden. Daarom is ontheffing aangevraagd. Zoals in de overwegingen bij het besluit is aangegeven, wordt in de literatuur gesteld dat bij een afstand tot op 1200 meter van rustende zeehonden de kans op verandering in het gedrag veroorzaakt door verstoring klein is. Op grond hiervan is in de definitieve ontheffing een voorwaarde opgenomen (voorwaarde 8) dat actuele ligplaatsen van gewone zeehonden niet dichterbij dan tot 1200 meter mogen worden genaderd. Aangezien de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het gedrang komt, wordt deze ontheffing, met bijhorende voorwaarden, verleend.

.....Op de minimale rustcontouren van zeehonden mogen geen inbreuken toegelaten worden, zoals geformuleerd in voorwaarde 9. In dit kader is niet omschreven wat "strict noodzakelijke werkzaamheden" zijn. (nr. 4)

Mede naar aanleiding van de zienswijze is besloten om benadering van actuele ligplaatsen binnen de 1200 meter contour niet meer toe te staan. De definitieve ontheffing is dan ook op dit punt gewijzigd, zoals beschreven in specifieke voorwaarden 8 en 9.

.....De frequentie van beoordelingsmomenten op basis van de monitoring verhoudt zich niet tot de momenten waarop tussentijds een concrete en onmiddellijke noodzaak wordt geopperd tot het plegen van handelingen die een inbreuk maken op de contour. (nr. 4)

De gewone zeehond behoort tot één van de beter gevolgde soorten van het Deltagebied en de Westerschelde in het bijzonder. Het huidige programma door middel van een maandelijkse systematische vlucht binnen één getij, tweewekelijks tussen juli en september, wordt voortgezet. Daarnaast is mede naar aanleiding van de zienswijze besloten om benadering van actuele ligplaatsen binnen de 1200 meter contour niet meer toe te staan. De definitieve ontheffing is dan ook op dit punt gewijzigd, zoals beschreven in specifieke voorwaarden 8 en 9.

.....In de ontwerp-ontheffing wordt in voorwaarde 9 niets vermeld ten aanzien van de onafhankelijkheid en ervaring van de deskundige, en de wijze en status van rapportering. (nr. 4)

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hanteert de volgende definitie van een deskundige zoals is genoemd in de voetnoot op pagina 2 van de ontheffing:

Met een deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Das en Boom, Zoogdiervereniging VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied); en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

Het staat de ontheffinghouder vrij hiervoor zelf de benodigde structuur, organisatie en bevoegdheden aan te brengen.

.....Er wordt ontheffing verleend voor het verstoren van zeehonden binnen de bepaalde rustcontouren op voorwaarde dat de verstoring gestaakt wordt door weg te varen. Een dergelijke verstoring kan vergaande gevolgen hebben voor de instandhouding van de zeehondenpopulatie. (nr. 4)

Zoals eerder is vermeld dient de verstoringcontour van 1200 meter niet te worden overschreden ten opzichte van gewone zeehonden. Daarom zijn in de definitieve ontheffing de voorwaarden 8 en 9 aangepast. Mocht er daarnaast uit de monitoring verslagen en/of uit de tweewekelijkse of maandelijkse monitoring blijken dat de activiteiten gerelateerd aan het project schade toebrengen aan de populatieontwikkeling van de gewone zeehond, dan dienen de ontheffingsvoorwaarden onmiddellijk aangescherpt te worden. De methode van flexibel storten zou hiertoe voldoende flexibiliteit bieden.

.....Ten onrechte wordt de term "vloed" gebruikt, waar mogelijk hoogwater of hogerwater wordt bedoeld. Er zou een nadere inperking in de tijd of specifiekere aanduiding van de waterstanden moeten worden vermeld. De aanwezige zeehonden maken niet alleen bij laagwater, maar ook daarvoor gebruik van de Hooge Platen, en er kan op dat moment dus ook verstoring plaatsvinden. (nr. 4)

Met "vloed" wordt bedoeld de periode van hoogwater waarbinnen het vrijwel uitgesloten is dat zeehonden van die betreffende plaat gebruik maken. De periodes kunnen per plaat verschillen. Daarom dient een deskundige deze periodes te bepalen. Zoals blijkt uit voorwaarde 8 dient de eventuele aanwezigheid van de gewone zeehond, ook tijdens deze door een deskundige te bepalen periodes, te leiden tot het achterwege laten van de activiteit. De term vloed is in de definitieve ontheffing aangepast in het woord "hoogwater".

Bijlage 1: Advertentie Inspraak ontwerp-Uitvoeringsbesluiten

STAATSCOURANT

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Nr. 2781

12 december

2008

Kennisgeving Ontwerp-Uitvoeringsbesluiten Verruiming vaargeul Westerschelde

Artikel 20 van de Tracéwet bevordert een gecoördineerde voorbereiding van de besluiten op de aanvragen om vergunningen en van de overige ambtshalve te nemen besluiten met het oog op de uitvoering van een Tracébesluit. In het kader van deze coördinatie geeft de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat kennis van het feit dat het voornemen bestaat om overeenkomstig de volgende ontwerp-uitvoeringsbesluiten te beslissen.

Welke ontwerpbesluiten liggen er ter inzage?

Voor de uitvoering van het Tracébesluit verruiming vaargeul Westerschelde van juli 2008 zijn onderstaande ontwerpen voor de te nemen besluiten, overeenkomstig de procedure van artikel 20, lid 4 van de Tracéwet jo. paragraaf 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, ter inzage gelegd.

De betreffende ontwerpbesluiten zijn:

1. ontwerpbesluit op grond van de Ontgrondingenwet waarbij door de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat aan het Vlaams Gewest voor een periode van vijf jaar vergunning wordt verleend voor het baggeren van in totaal 66,2 miljoen m³ in situ baggerspecie;
2. ontwerpbesluit op grond van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken waarbij door de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat aan het Vlaams Gewest voor een periode van vijf jaar vergunning wordt verleend voor het terugstorten van in totaal 66,2 miljoen m³ in situ baggerspecie;
3. ontwerpbesluit op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 waarbij door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan het Vlaams Gewest voor een periode van vijf jaar onder voorschriften vergunning wordt verleend voor verruiming van de vaargeul in de Westerschelde, het onderhoud daarvan en het terugstorten van de hierbij vrijkomende baggerspecie;
4. ontwerpbesluit op grond van de Flora- en faunawet waarbij door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit aan het Vlaams Gewest ontheffing wordt verleend voor het overtreden van verbodsbepalingen ten aanzien van een beschermde inheemse diersoort.

Waar en wanneer kunt u de stukken inzien?

Alle ontwerpbesluiten liggen met ingang van 15 december 2008 ter inzage ten kantore van:

- Rijkswaterstaat, gebouw Poelendaale te Middelburg,
- Rijkswaterstaat, Waterdistrict Westerschelde te Terneuzen,
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Directie Regionale Zaken te Eindhoven,
- gemeentehuis Vlissingen te Vlissingen,
- gemeentehuis Borsele te Heinkenszand,
- gemeentehuis Veere te Domburg,
- gemeentehuis Kapelle te Kapelle,
- gemeentehuis Reimerswaal te Kruiningen,
- gemeentehuis Hulst te Hulst,
- gemeentehuis Terneuzen te Terneuzen, en
- gemeentehuis Sluis te Oostburg.

Voor tijden voor het inzien van de stukken dient contact te worden opgenomen met de betreffende instantie waar wil worden ingezien. U kunt de stukken ook inzien op de website www.verruimingvaargeul.nl.

Hoe kunnen zienswijzen naar voren worden gebracht?

Van 15 december 2008 tot en met 25 januari 2009 (zes weken) kan een ieder tegen een of meerdere ontwerpbesluiten naar voren brengen. Zienswijzen tegen de ontwerpbesluiten 1 en 2 dient u te richten aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en tegen ontwerpbesluiten 3 en 4 aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en deze moeten gezonden worden aan Rijkswaterstaat Zeeland, Project Verruiming vaargeul Westerschelde, Postbus 5014, 4330 KA Middelburg.

Meer informatie?

Voor vragen en/of nadere informatie met betrekking tot de ontwerpbesluiten kunt u contact opnemen met de projectleider, dhr. H. Verbeek, telefoon 0118 622 629.

*De Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat,
namens deze:
de directeur van de directie Water & Scheepvaart,
J.T.L. van der Togt.*

Bijlage 2: Lijst met insprekers

.....

1. Boogaard Advocaten – Middelburg, namens Aannemingsmaatschappij Van der Straaten B.V. en Van der Straaten Beheer B.V.:
 - a) Ontwerp-beschikking in kader van de Ontgrondingenwet, datum 12 januari 2009, met 1 bijlage;
 - b) Ontwerp-beschikking in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, datum 12 januari 2009, met 1 bijlage;
 - c) Ontwerp-beschikking in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, datum 12 januari 2009, met 1 bijlage;
 - d) Ontwerp-ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, datum 12 januari 2009, met 1 bijlage.
2. Vogelbescherming Nederland – Zeist:
 - a) Ontwerp-beschikking in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, datum 22 januari 2009, met 2 bijlagen.
3. Den Hollander Advocaten – Middelharnis en ZLTO – Goes, namens G.J.J.E.L.P. DeCloedt:
 - a) Ontwerp-beschikking in het kader van de Ontgrondingenwet, datum 22 januari 2009;
 - b) Ontwerp-beschikking in het kader van de Wet beheer rijkswaterstaatswerken, datum 22 januari 2009;
 - c) Ontwerp-beschikking in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, datum 22 januari 2009.
4. 't Regthuis Advocaten – Breda, namens Vereniging Zeeuwse Milieufederatie, Het Zeeuwse Landschap en (in geval van a) Natuurmonumenten:
 - a) Ontwerp-beschikking in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, datum 23 januari 2009;
 - b) Ontwerp-ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet, datum 23 januari 2009, met 1 bijlage.

Bijlage 3: Referentielijst

.....

- Startnotitie / Kennisgeving Verruiming vaargeul Beneden-Zeeschelde en Westerschelde, februari 2006
- Antwoordnota Startnotitie / Kennisgeving Verruiming vaargeul Beneden-Zeeschelde en Westerschelde, augustus 2006
- Dossier Milieueffectrapport Verruiming vaargeul Beneden-Zeeschelde en Westerschelde, oktober 2007
- Passende Beoordeling Hoofdrapport Verruiming vaargeul Beneden-Zeeschelde en Westerschelde, oktober 2007
- Ontwerp-Tracébesluit Verruiming vaargeul Westerschelde, oktober 2007
- Toetsingsadvies van de Commissie voor de Milieueffectrapportage, februari 2008
- Tracébesluit Verruiming vaargeul Westerschelde, juli 2008
- Nota van Antwoord – inspraak OTB / MER Verruiming vaargeul Westerschelde, juli 2008
- Nota Plaatrandstortingen, oktober 2008
- Protocol voorwaarden voor flexibel storten – kwaliteitsparameters, november 2008
- Rapport Bundeling Zienswijze, april 2009